

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування ізолятора тимчасового тримання № 4
(м. Чортків) Головного управління Національної поліції в Тернопільській
області

29.08.2023 р.

м. Тернопіль, 2023

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 29.08.2023 здійснено відвідування ізолятора тимчасового тримання № 4 (м. Чортків) Головного управління Національної поліції в Тернопільській області (далі – Ізолятор, ІТТ).

Відвідування здійснювала:

Трінька-Яворська Тетяна Іванівна, головний спеціаліст відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

ІТТ знаходиться за адресою: вул. Горбачевського, 1, м. Чортків, Тернопільська область.

Ізолятор розміщується у напівпідвальному приміщенні Чортківського районного відділу поліції ГУНП в Тернопільській області. Будівля ІТТ побудована у 1980 році, останній ремонт проводився у 2020 році. ІТТ має 4 камери, розрахованих на тримання 10 осіб. На час відвідування функціонувало 3 камери, в 1 проводився поточний ремонт. Протягом 2023 року до ІТТ поміщалися 144 особи. На дату відвідування в Ізоляторі утримуваних осіб не було.

В ІТТ належним чином ведуться усі необхідні Журнали обліку та інші види документів, наявний запас канцелярського приладдя (ручки, конверти, аркуші паперу) для забезпечення осіб, які бажають звернутись зі скаргою. Харчування утримуваних модульне, кімната для приготування/підігріву їжі має необхідне обладнання та посуд для зберігання та розігріву їжі. У камерах для перебування утриманих осіб є система сигналізації, яка дає їм змогу негайно встановлювати контакт із постовим. Усі працівники ІТТ пройшли навчання з надання домедичної допомоги.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групи НПМ здійснено 23.10.2021. За результатами попереднього відвідування НПМ виявлено порушення та недоліки:

відсутня інформація про державні органи і служби та їх контакти, а також перелік закладів, які надають замісну підтримувальну терапію;

недотримання норм площі в камерах для затриманих осіб;

відсутнє належне вентилявання;

не проведено чергову повірку вогнегасників;

відсутня камера для побачень;

у камерах відсутні шпунтові дошки шириною 20 см. між ліжками та стіною;

неналежне функціонування відеоспостереження приміщень;
 не забезпечено приватність у душовій кабіні;
 камери не облаштовані телевізійними приймачами чи радіоприймачами;
 неналежне ведення облікових журналів;
 недотримано права на охорону здоров'я, медичну допомогу;

Рекомендації надані за результатом попереднього відвідування були виконані частково, а саме всі співробітники ІТТ пройшли сертифіковане навчання з надання домедичної допомоги, належним чином ведуться усі необхідні журнали обліку та інші види документів, на інформаційних стендах наявна вся актуальна інформація, проведено перевірку вогнегасників, у камерах наявні шпунтові дошки шириною 20 см. між ліжками та стіною, забезпечено приватність у душовій кабіні, усі камери ІТТ облаштовані радіоточкою та належним чином ведеться відеоспостереження (фото 1-6).

Необхідно зауважити, що під час відвідування керівництвом ІТТ надавалося необхідне сприяння, забезпечено доступ до службової документації та усіх службових приміщень ІТТ.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

1. Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України).

Пунктом 14 частини першої статті 23 Закону України «Про Національну поліцію» визначено, що поліція відповідно до покладених на неї завдань вживає всіх можливих заходів для надання невідкладної, зокрема домедичної і медичної, допомоги особам, які постраждали внаслідок кримінальних чи адміністративних правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в ситуації, небезпечній для їхнього життя чи здоров'я.

Поряд з цим, штатним розкладом в ІТТ не передбачено посаду медичного працівника, що не відповідає вимогам пункту 41.1 Європейських пенітенціарних правил (Рекомендація № R (2006) 2 Комітету Міністрів держав – учасниць) (далі - ЄПП), яким передбачено, що 4 кожен пенітенціарний заклад мусить мати не менше одного лікаря, який має відповідну кваліфікацію лікаря-терапевта.

Окрім цього, пунктом 41.3 ЄПП визначено, що у разі якщо пенітенціарні установи не мають штатного лікаря, ці заклади повинен регулярно відвідувати лікар, який працює за сумісництвом.

Опитані в ході відвідування працівники ІТТ усно пояснили, що в Ізоляторі немає особи, відповідальної за надання медичної допомоги утримуваним, при необхідності, домедичну допомогу надають самі працівники ІТТ, які пройшли сертифіковане навчання з надання домедичної допомоги. Медична допомога утримуваним особам, у разі необхідності, надається бригадою екстреної медичної допомоги.

Така ситуація може призвести до чергових заяв проти України до Європейського суду з прав людини про порушення статті 3 Конвенції та призначення виплат значної суми коштів, як моральної компенсації за моральну шкоду.

2. Порушення права на гідні умови тримання (статті 8 Європейської конвенції з прав людини, стаття 25 Загальної декларації прав людини).

На підставі пункту 8.2. Наказу МВС № 638 від 02.12.2008 «Про затвердження Правил внутрішнього розпорядку в ізоляторах тимчасового тримання органів внутрішніх справ України», поміщені до ІТТ особи тримаються в камерах з повним інженерним обладнанням, природним та штучним освітленням, згідно із санітарними нормами з розрахунку не менше 4 кв. м. корисної площі на особу.

Оглядом камер для перебування затриманих осіб встановлено, що у випадку повного заповнення камер, їх корисна площа не буде відповідати нормативу 4 кв.м. на кожну особу, без врахування санітарного вузла та місць загального користування (загального столу та лав). Так, у камері № 1, яка призначена для розміщення двох осіб, площа разом із місцями загального користування та санітарним вузлом становить 7,4 кв. м., що є значно меншою за нормативно визначену.

У камерних приміщеннях ІТТ не забезпечено належних умов тримання для затриманих осіб, що призводить до порушення вимог пункту 11 Мінімальних стандартних правил поводження з в'язнями та пункту 18.2 ЄПП.

При відвідуванні камерних приміщень встановлено, що через надмірне блокування віконного прорізу та власне самої конструкції вікон, яка не передбачає можливості їх відкриття, утримувані особи не мають можливості самостійно здійснювати провітрювання камерних приміщень (фото 7).

Окрім цього, в камерних приміщеннях відсутня примусова вентиляція.

У порушення пункту 13.10 Інструкції про роботу ізоляторів тимчасового тримання органів внутрішніх справ України, затвердженої наказом МВС України від 20.01.2005 № 60 (далі – Інструкція), ІТТ розміщується в напівпідвальному приміщенні (фото 8). Територія Ізолятора, у порушення вимог пункту 13.5 Інструкції не огорожена суцільною, без виступів цегляною або залізобетонною огорожею (периметровою огорожею) (фото 9), у порушення вимог пункту 13.3 Інструкції, на території ІТТ відсутній автомобільний шлюз або закритий майданчик з твердим покриттям для заїзду спецавтомобіля на час посадки та висадки затриманих та взятих під варту осіб.

У порушення пункту 24.10 ЄПП та пункту 13.12.3 Інструкції камерні приміщення не обладнано антенами ефірного телебачення, у зв'язку з чим утримувані особи позбавлені можливості одержувати інформацію про суспільні події.

Також в ІТТ порушується право затриманих осіб на побачення внаслідок того, що в Ізоляторі відсутня кімната для побачень, обладнання та облаштування якої передбачено вимогами пунктом 6.19 Інструкції.

У порушення вимог пункту 13.12.2 Інструкції камери не обладнані приліжковими тумбочками (одна на 2 особи) (фото 10).

В ІТТ обладнано один прогулянковий дворик, що не відповідає вимогам пункту 13.6. Інструкції (фото 11).

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Головному управлінню Національної поліції в Тернопільській області, Ізолятору тимчасового тримання № 4 (м. Чортків) Головного управління Національної поліції в Тернопільській області:

1.1. передбачити посаду медичного працівника або забезпечити регулярні відвідування ізолятора лікарем, який працює за сумісництвом, відповідно до вимог пункту 41.1 ЄПП;

1.2. обладнати камерні приміщення та територію ІТТ відповідно до національних та міжнародних стандартів;

1.3. обладнати кімнату для побачень.

До звіту додаються наступні документи та матеріали:

1. Фотоматеріали, отримані за результатами відвідування на 2 арк.

**Головний спеціаліст Відділу
сприяння роботі регіональних
представництв Секретаріату
Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини**

Тетяна Трінька-Яворська

Фотоматеріали

Фото 1

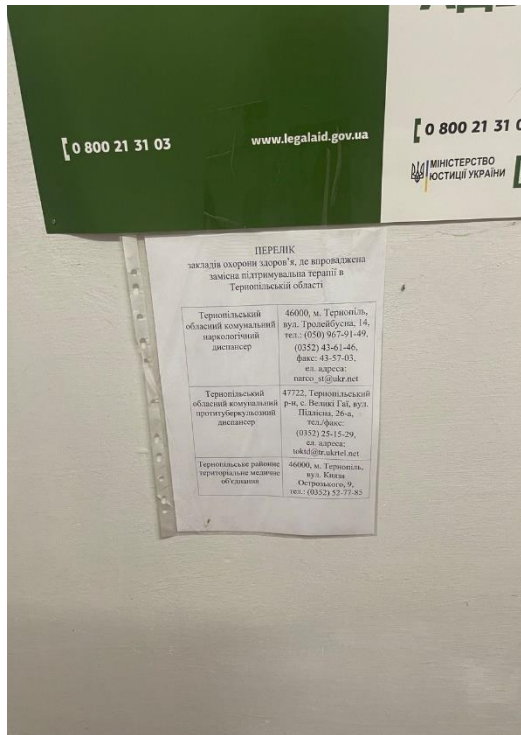

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

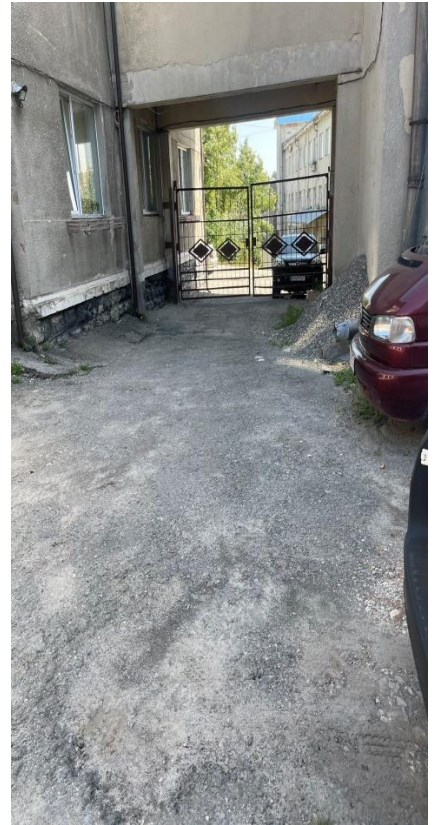
Φοτο 7

Φοτο 8

Φοτο 9

Φοτο 10

Φοτο 11

